

Wat is de Haggadah? Letterlijk vertaald betekent haggadah, verhaal. De oudtestamentische Haggadah is het verhaal van de uittocht uit Egypte, beginnend bij de voorbereiding tot de uittocht. Dit verhaal staat centraal op de eerste avond van Pesach, het feest van de ongezuurde broden, de seder- of seideravond. Deze viering duurt de gehele avond. De naam Pesach komt van een werkwoord met de stamletters 'p', 's', 'ch', dat overslaan, voorbijgaan betekent. De huizen met bloed aan de deuren werden immers door God overgeslagen bij het doden van de eerstgeborenen.

De Haggadah is in feite de liturgie voor de viering van Se(i)deravond. Veel elementen uit deze viering kunnen worden gebruikt als christelijke viering, omdat in feite de oude feesten volop ook in de christelijke kerk gevierd kunnen worden. Ik hoop door dit artikel te laten zien, dat dit eeuwenoude feest niet aan de kant hoeft te worden geschoven. Wij houden vaak te krampachtig vast aan onze eigen gewoonten en tradities. Reden hiervoor is denk ik mede art. 25 NGB. Naar mijn overtuiging is het echter ook in het licht van dit artikel heel goed mogelijk de oude bijbelse feesten in het licht van de gekomen Messias te vieren of er in ieder geval meer aandacht aan te geven.

De Here Jezus heeft immers zelf met zijn discipelen de feesten steeds gevierd.

Op de tafel staan de volgende zaken: ....

A. De Sederschotel met daarop de volgende ingrediënten:

- Zróa: een botje met een beetje vlees eraan als symbool voor het paaslam.
- Beetsa: een hard gekookt ei als symbool voor de maaltijd die bij het paaslam werd gegeten.
- Chazèret: een 'bitter kruid'. Als het jong is, is het zoet met zachte bladeren. Later wordt het hard en bitter. Zoals chazèret eerst zoet is en later bitter, zo was de houding van de Egyptenaren tegenover onze vaders.
- Marór: bittere kruiden, bv. mierikswortel, radijs of rauwe witlof of dus de chazèret, ter herinnering aan de bittere tijd in Egyptische slavernij. Tranen zijn er trouwens ook, gesymboliseerd door een klein kommetje zout water, waarin de karpas wordt gedoopt waarna het wordt gegeten. Later in de viering wordt dit bittere kruid in de Charoseth gedoopt en gegeten. Dit is het moment, dat Jezus het verraad van Judas bekend maakt. "Die zijn hand met mij in de schotel heeft gedoopt, die zal mij verraden (Matth. 26:23b)
- Karpas: radijs of peterselie – een teken van de lente, de vruchtbaarheid en van hoop voor de toekomst.
- Charoseth: een mengsel van wijn, vruchten (bv. Appels, noten, amandelen, vijgen, dadels, granaatappels) en specerijen (bv. Gember, kaneel) Dit doet denken aan het leem, waarvan de Israëlieten de stenen moesten bakken.

B. Vier bekers wijn. Deze verwijzen naar de vier beloften, die God aan Zijn volk had gedaan in Exodus 6 : 5-7.

1. De beker van de bevrijding: "IK bevrijd jullie van de dwangarbeid in Egypte".
2. De beker van de redding: "IK red jullie van de slavernij".
3. De beker van de verlossing: "IK zal jullie verlossen door een uitgestrekte arm ....."
4. De beker van de aanneming: "IK zal Mij u tot een volk aannemen .....enz. "

Er wordt een extra (vijfde) beker wijn klaargezet. Deze is voor de profeet Elia, die de komst van de Messias moet aankondigen (reeds heeft aangekondigd!)

C. Drie matzes, U kent ze waarschijnlijk wel, de ronde matzes, u kunt ze gewoon in de plaatselijke supermarkt kopen, wij zouden ze crackers noemen. Deze matzes zijn afgedekt of liggen in een speciaal linnen zak. De rabbijnen noemen deze drie een "Eenheid". Al bedoelen ze niet de Goddelijke Drie-eenheid, maar eenheid van de vaderen: Abraham-Izaak-Jacob, of eenheid van dienst: priesters-levieten-Israëlieten. Ik denk, dat dit in het Jodaisme het enige moment is dat "drie" een "eenheid" is. En dan te bedenken, dat de middelste van de drie matzes gebroken wordt (Vader – **Zoon** – Heilige Geest!). Toch wel iets om over na te denken. De helft wordt uitgedeeld aan allen aan tafel en de andere helft wordt in een servet gewikkeld en verstopt.

Deze wordt aan het einde van de viering opgezocht (door de kinderen). Dit verstopte deel wordt de "Afikomèn" (Hij die komt) genoemd. Als deze is gevonden wordt de Afikomèn door de voorganger afgekocht en moet iedereen ervan nemen en eten.

Het voert te ver om in een artikel dat leesbaar moet zijn voor iedereen de hele Haggadah uiteen te zetten. Toch is het bijzonder leerzaam en verrijkend als christen een keer de Seidermaaltijd te vieren. Deze viering duurt een volle avond.

De laatste maaltijd, die Jezus met zijn discipelen hield, was de Seidermaaltijd. Wij denken vaak, dat het een avondmaal was, maar het was een volledige Seider-maaltijd. Als Hij de derde beker, de beker van de verlossing aan het einde van de maaltijd heeft genomen, spreekt hij: Drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. De vierde beker, de beker van Aanneming, ook wel van Lofprijzing genoemd, drinkt Jezus niet. Hij had Zijn Offer nog niet volbracht. Onze schuld was nog niet betaald. Deze zal Hij met ons drinken op de dag, dat Hij haar met ons nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Zijn Vader (Matth. 26:29). Zie ook het avondmaalsformulier in het liturgisch katern Als Jezus dan de Afikomèn neemt en die breekt, spreekt hij: Neemt, eet, dit is mijn lichaam (weet U nog: de middelste Matze – de middelste van de drie in een Eenheid!!!)

Zo mag ook de viering van de Seidermaaltijd met de Haggadah ons christelijk geloof sterken. Juist als we zien de grootheid van God, de Vader, die dit alles al vanaf het begin op het oog had. Is dat niet wonderlijk? Dan mogen we Zijn Grootheid en Majesteit roemen om wat Hij heeft gedaan en nog steeds doet.

Stevaj december 2004
R. Visscher